

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

27 mei 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stagementors in de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde
Met redenen omklede motie

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inspecties bevoegd voor de opvangcentra van het gemeenschapsonderwijs

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de dienstverlening door de Vlaamse overheid wat onderwijs betreft, naar aanleiding van het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst van 30 april 2003 (Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 41)

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de positie van het hoger onderwijs voor sociale promotie binnen het hogescholenlandschap

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de integratie van het Hoger Onderwijs van het Korte Type-Sociale Promotie (HOKT-SP) in de Vlaamse Hoger Onderwijsruimte

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ICT-infrastructuur van de scholen

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over enkele specifieke gevolgen van het gelijke onderwijskansendecreet

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatieproblematiek op school naar aanleiding van de verkiezingen

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Dinsdag 27 mei 2003

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 11.02 uur.*

Interpellatie van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stage-mentors in de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de stage-mentors in de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde.

Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil wijzen op een probleem dat al lang bestaat. Dit thema is volgens mij nog nooit aan de orde geweest in deze commissie. Misschien dien ik straks een met redenen omklede motie in waardoor dit probleem ten gronde kan worden aangepakt. Dat was mijn motivatie om een interpellatie in te dienen.

Stages zijn in alle opleidingen erg belangrijk. Ik beperk me echter tot die in de opleidingen vroed- en verpleegkunde. De helft van de uren van de opleiding worden aan deze vorm van klinisch onderwijs besteed, en stages zijn er dan ook extra belangrijk. Het minimumaantal uren is wettelijk voorgeschreven en Europees vastgelegd. Het gaat dan zowel over de opleiding in de vierde graad als in de graduaatopleiding. De totale opleiding vierde graad telt 3.888 uren. De helft daarvan, meer bepaald 1.944 uren, moet naar klinisch onderwijs gaan. Daarvan moeten 1.535 uren aan stage worden besteed. Heel wat toepassingen van de opleiding moeten in de praktijk worden geoefend. Stage be-

kleedt dan ook een sleutelpositie om direct en indirect attitudes bij te werken.

Positief geformuleerd kunnen we stellen dat via het rolmodel de toekomstige identiteit van de verpleegkundige wordt bepaald en dit kan het beroep promoten. Ik verwijs hierbij naar de noodkreet van de VDAB van vorige week over het tekort aan mensen die in het beroep stappen. Het aantal studenten in de opleidingen stijgt, maar er stappen er te weinig daadwerkelijk in het beroep. Dat is vaak het gevolg van negatieve stage-ervaringen. Negatief geformuleerd kunnen we stellen dat studenten verpleegkunde vaak afhaken na een ontgoochellende stage. Het is dan ook duidelijk dat een professionele begeleiding van de stage enorm belangrijk is.

Ongeveer zes jaar geleden werd de professionele begeleiding veranderd na de hervorming van het hoger onderwijs. Toenmalig minister Van den Bossche beloofde dat dit systeem zou worden geëvalueerd. Er was ook heel wat weerstand in de sector over de manier waarop de stagebegeleiding werd veranderd. De docenten werken minder mee op stageplaatsen. Ze begeleiden meer op afstand, zowel inzake het individueel functioneren als het werken in team. De begeleiding in de praktijk gebeurt door mensen die er werken en de zorginstelling duidt een stage-mentor aan. Dat werd opgelegd in een ministerieel besluit van 26 juli 1991 houdende vaststelling van regelen omtrent stages tot het bekomen van het diploma voor vroedvrouw en ge-gradueerde verpleegkundige.

Er is duidelijk een hiaat in de kwaliteitsbewaking en organisatie van het onderwijs in die opleidingen. De Vlaamse Gemeenschap schrijft wel voor dat er stage-mentoren moeten zijn, maar voorziet noch in opleiding, noch in modules, noch in een statuut of verloning. De zorginstellingen krijgen een extra opdracht vanuit Onderwijs, maar worden daarvoor niet gewaardeerd door Onderwijs, Volks-

Van Cleuvenbergen

gezondheid of Welzijn. Er zijn wel een aantal ziekenhuizen die in de ligdagprijs een bedrag hebben gekregen voor opleidingen, maar die is al lang niet meer aangepast. Stagementoren zijn zelf vragende partij voor scholing en een teken van waardering voor hun onderwijsopdracht. Willen we de begeleiding van studenten verpleegkunde optimaliseren, dan moeten we durven nadenken over het statuut van de mentor en zijn positie. Vorig jaar was er een studiedag voor mentoren waarop spontaan 600 personen afkwamen. Dit bewijst dat het probleem leeft.

De medeverantwoordelijkheid van mentoren is bepalend voor de kwaliteit van het onderwijs. Ik maak hierbij geen verschil tussen stagementoren van graduaatstudenten of mentoren die gediplomeerden verpleegkunde volgen. Dat gebeurt in de praktijk namelijk ook niet : de mentoren staan ten dienste van alle studenten in de opleiding verpleegkunde.

Mevrouw de minister, ik had graag geweten of u al hebt nagedacht over de rol van de stagementoren, de verwachtingen van het onderwijs en de mogelijke stimuli. Is er geen vergoeding mogelijk of een opleidingpost hogeschool om de taak van stagementoren op te waarderen ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil me aansluiten bij de interpellatie van mevrouw Van Cleuvenbergen. Ik wil een open vraag stellen : zou het niet kunnen dat de onderdompelingstijd van de stageperiode te kort is ? We weten allemaal dat de nieuwe uitdaging van de stage bij een tamelijk hoog aantal studenten verdrinkingsverschijnselen veroorzaakt. Als de studenten niet lang genoeg worden ondergedompeld, om nadien tot een rustige ademhalingstechniek over te kunnen gaan en paniekreacties leren te vermijden, wordt dat leerproces eigenlijk verstoord in de finale fase. Daarom stapt niet iedereen die wordt opgeleid ook in het beroep, zoals mevrouw Van Cleuvenbergen reeds zei.

Mijn vraag is dus of er iets schort aan de stageduur. Is de stagebegeleiding van die aard dat men aanvankelijke paniekreacties probeert te verminderen ? Wordt aandacht besteed aan het leren omgaan met verschillende uitdagingen op een heel korte periode en probeert men de stressbestendigheid bij de stagiairs te verhogen ? Op

deze bijkomende vragen had ik graag nog een antwoord gekregen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de problematiek van de begeleiding van stagiairs op de stageplaats belangt de stagiairs van alle opleidingen aan en is dus geen specifiek probleem voor de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde.

Voor de opleidingen van de vierde graad secundair onderwijs wordt in de nieuwe ministeriële onderrichtingen inzake leerlingenstages – een omzendbrief van 16 september 2002 – het belang van een goede stagebegeleiding sterk benadrukt. Voor elke leerlingenstage moet er een stagebegeleider worden aangeduid door de school en een stagementor door de stageverlenende organisatie. De namen van de stagebegeleider en de stagementor moeten worden vermeld in de stageovereenkomst. Via het stagereglement, dat als bijlage bij de overeenkomst wordt gevoegd, engageren beide partijen zich ertoe de stagebegeleiding optimaal te laten verlopen.

Opdat dit vanuit de school effectief zou gebeuren, zijn een aantal maatregelen getroffen zoals het organiseren van stages in periodes dat begeleiders beschikbaar zijn, het uittrekken van voldoende uren-leraar voor begeleiding, het afsluiten van de nodige verzekering bij gebruik van een persoonlijk voertuig en het terugbetalen van ingevolge stagebegeleiding gemaakte kosten. Wat het mentorschap door de stagegevers betreft, zijn daarentegen geen richtlijnen uitgevaardigd.

De keuze van stagegever gebeurt door de school op grond van eigen criteria. Voor de opleidingen verpleegkunde van de vierde graad secundair onderwijs zijn in de regelgeving inzake de organisatie van het secundair onderwijs wel een aantal specifieke bepalingen van kracht. Zo zijn stages in hoogtechnologische diensten bijvoorbeeld uitgesloten en moeten stages voor ten minste 75 percent van het vooropgestelde volume worden gelopen in instellingen met het Nederlands als voertaal. Specifieke voorwaarden voor stagementoren zijn er dus evenwel niet.

Wat de stages van de hogeschoolopleidingen verpleegkunde en vroedkunde betreft, werd het ministerieel besluit van 26 juli 1991, waarnaar u verwijst, opgeheven door het hogescholendecreet van 13 juli 1994. Sinds de invoering van het hogescholendecreet behoort de invulling, uitwerking en coördina-

Vanderpoorten

tie van de stages tot de autonomie van de hogescholen. Het vastleggen van de stagemodaliteiten gebeurt in onderlinge afspraak tussen de hogeschool en de stageplaats. Stages zijn onbezoldigd en zijn gebaseerd op een stageovereenkomst gesloten tussen de hogeschool, de stageverlener en de student.

De stage maakt een wezenlijk onderdeel uit van het curriculum van de opleiding. Het is een vorm van praktijkonderwijs waar werkervaring en pedagogische doelstellingen aan elkaar worden gekoppeld en het mag zeer zeker geen verkapte vorm van tewerkstelling zijn. De situering van de stage binnen de opleidingscontext heeft tot gevolg dat de begeleiding in de eerste plaats gebeurt door het personeel dat verbonden is aan de hogeschool. Ik acht het, ook in het belang van de studenten, wenselijk dat dit maximaal gehandhaafd blijft.

Een kwaliteitsvolle stagebegeleiding maakt deel uit van de kwaliteitsbewaking van de onderwijsinstelling en is ingebed in het vigerende kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool. Anderzijds wordt de kwaliteit van de stagebegeleiding mede bepaald door de professionele begeleiding vanuit de stageplaatsen zelf. Naast een adequate procesbegeleiding door de praktijklectoren van de hogeschool is de professionele begeleiding door de stagementoren op de werkvloer van cruciaal belang. De begeleiding van stagiairs door de stagementoren behoort echter niet tot mijn bevoegdheidspakket. De Vlaamse Gemeenschap is immers enkel bevoegd voor de organisatie van de opleidingen.

Door het personeelstekort in de zorgsector en de steeds groter wordende werkdruk op de beroepsactieve zorgverleners kan het bijgevolg voorkomen dat de begeleiding op de werkvloer door de stagementoren aan kwaliteit inboet. Niet alle verpleegkundigen en vroedvrouwen voelen zich immers geroepen om naast hun dagtaak een bijkomende job op te nemen door studenten tijdens hun stage te begeleiden en te coachen. Het is dus belangrijk dat er op de werkvloer voldoende pedagogisch onderlegd personeel beschikbaar is om de praktijkgerichte stages te kunnen begeleiden. Indien deze bijkomende opdracht ernstig wordt genomen, moeten hiervoor tijd en ruimte worden gecreëerd, uiteraard zonder de patiëntenzorg in het gedrang te brengen. Het kan niet de bedoeling zijn dat de student wordt ingeschakeld als goedkope hulp in het verzorgingsproces. Het is aangewezen dat de opleidingsinstituten bij het opstellen van de stageover-

eenkomsten met de stageverleners hierover duidelijke afspraken maken.

Niemand betwist dat het nuttig kan zijn om stagementoren enige vorming te geven zodat ze hun rol naar behoren kunnen vervullen. Binnen het secundair onderwijs in West-Vlaanderen is er reeds een initiatief in die zin opgestart. Een bepaalde onderwijsinstelling voor verpleegkunde geeft bijscholing aan stagementoren, die als compensatie hiervoor van hun werkgevers een tijdelijke en korte dienstvrijstelling krijgen. De stagegever staat ook in voor de financiering van de cursussen die buiten de door het departement Onderwijs gefinancierde lesopdrachten vallen.

Het behoort niet tot de opdrachten van de Vlaamse Gemeenschap om een statuut uit te werken voor stagementoren. Stagementoren komen voor in alle beroepssectoren. In kleine ondernemingen zijn de stagegever en de stagementor gewoonlijk dezelfde persoon.

Als de stagegevers de kosten voor de bijscholing van stagementoren op zich nemen, getuigt dat van een grote bereidwilligheid. Ik verwijs in dit verband naar de opschudding die ontstond naar aanleiding van de kosten van het verplichte arbeidsgeneeskundig onderzoek, die ook ten laste van de stagegevers zijn. Het overhevelen van bijscholingskosten voor stagementoren naar het onderwijsbudget is niet haalbaar.

We mogen niet uit het oog verliezen dat een degelijke opleiding, waarvan de stage een essentieel onderdeel is, een dienstverlening aan de arbeidsmarkt inhoudt. Vooral in de zorgsector zijn de afgelopen jaren diverse beleidsmaatregelen genomen om de instroom te verhogen en de gekwalificeerde uitstroom te garanderen.

Het belangrijkste is dat wat u aanhaalt, een probleem kan zijn in elke sector en niet alleen in de twee sectoren die u hebt vermeld. Elke sector moet zelf de nodige verantwoordelijkheid in dat verband opnemen.

De voorzitter : Mevrouw Van Cleuvenbergen heeft het woord.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat het probleem zich voor de opleidingen verpleegkunde en vroedkunde acuter stelt dan voor andere opleidingen. Dat heeft te maken met verplichtingen die voortvloeien uit de Europese regelgeving in verband met het erkennen van de titels.

Van Cleuvenbergen

Al te vaak denken we aan ziekenhuizen als er wordt gepraat over stages. Toch wordt er veel stage gelopen in andere welzijnsvoorzieningen. Ook daar ontbreken vaak tijd en middelen om een bijkomende opleiding te geven.

U hebt zelf vermeld dat er al vormen van bijscholing bestaan. In verschillende provincies zijn er een aantal ontstaan. We zien echter dat er weinig verpleegkundigen op de arbeidsmarkt terecht komen en dat stages cruciaal zijn. Een goed opgeleide stage mentor draagt zeker bij tot de kwaliteit van het onderwijs. Ik denk dus dat Vlaanderen een goed signaal zou geven door minimumkwaliteitseisen vast te leggen.

Nu zadelen we personen met een pedagogische taak op zonder dat ze daarvoor zijn opgeleid. We moeten eens nagaan of we iets kunnen doen aan dat probleem. Ik heb het hier niet over het toekennen van middelen, want dat heeft met gemaakte afspraken te maken.

De VDAB houdt zich bezig met knelpuntenberoepen. Kan de VDAB dan niet zorgen voor een gedeeltelijke financiering van de opleidingen voor stage mentoren ? Daarvoor is een onderzoek nodig. Ik zal een met redenen omklede motie indienen om te vragen dat daar werk van wordt gemaakt. Ik hoop dat veel mensen die motie zullen steunen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mevrouw van Cleuvenbergen, ik ben het met u eens dat opleidingen kwaliteitsvol moeten zijn. Ik kan u enigszins geruststellen. We werken volop aan een aantal decreten in verband met kwaliteitszorg, nascholing en begeleiding. Ik ben bereid om wat u aanbrengt daarin op te nemen. Ik ben ook bereid daar onderzoek naar te verrichten, zodat we over een jaar al een beter beeld van de problematiek hebben.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen : Ik zal bij het opstellen van de motie rekening houden met wat u hebt gezegd.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Van Cleuvenbergen werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inspecties bevoegd voor de opvangcentra van het gemeenschapsonderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de inspecties bevoegd voor de opvangcentra van het gemeenschapsonderwijs.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ontving recent onthutsende berichten over de gang van zaken in één van de drie opvangcentra voor het gemeenschapsonderwijs die instaan voor de opvang van kinderen gedurende de weekends en de vakanties. De problemen zouden zich situeren op het niveau van de directie. Bovendien verneem ik berichten over overmatig drankgebruik bij bepaalde personeelsleden. De problemen beginnen dus ernstige proporties aan te nemen.

Een aantal betrokkenen trok aan de alarmbel en zocht contact met de bevoegde inspectiediensten. Dat bleek niet evident te zijn. Eerst informeerden de betrokkenen bij de Onderwijsinspectie. De inspectie voor het basisonderwijs bleek echter niet bevoegd te zijn. De betrokkenen werden dus naar de inspectie voor het bijzonder onderwijs doorverwezen, maar daar zou de bevoegde persoon ziek zijn zonder dat er een vervanger is aangesteld. Daardoor zouden er geen inspectieactiviteiten in het centrum mogelijk zijn. Dat is ontoelaatbaar.

Mevrouw de minister, vanuit de bekommernis voor de sociaal zwakkere jongeren, die noodgedwongen in dergelijke instellingen verblijven, kreeg ik graag van u een antwoord op volgende vragen.

Welke inspectie is precies bevoegd voor de controle van de opvangcentra voor het gemeenschapsonderwijs ? Klopt het dat deze instantie reeds geruime tijd lam ligt omwille van de ziekte of de afwezigheid van een betrokken ambtenaar ?

De Cock

Hebt u weet van ontoelaatbare toestanden in één van de opvangcentra van het gemeenschapsonderwijs ? Indien dit niet het geval is, zult u er dan op toezien dat er een doorlichting van die instellingen gebeurt ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, van het onderzoeken van de problemen waarnaar de heer De Cock verwijst, wordt ten onrechte vaak gedacht dat dit de taak van de onderwijsinspectie is. Het gaat hier om een klassieke naamsverwarring : pedagogische begeleiders worden 'inspecteurs' genoemd in de omgangstaal.

In het centrum waar de heer De Cock naar verwijst, werden recent problemen vastgesteld. Die werden door de bevoegde inrichtende macht, namelijk het Gemeenschapsonderwijs, onmiddellijk onderzocht. Daartoe werd eerst een pedagogische begeleider voor het basisonderwijs met een onderzoekopdracht belast. Betrokkene kon wegens ziekte deze opdracht niet voltooien. Een andere pedagogische begeleider, met een hoofdopdracht voor het buitengewoon onderwijs, heeft deze onderzoekopdracht intussen overgenomen en zal weldra bij de bevoegde inrichtende macht zijn verslag indienen.

Uit deze korte voorgeschiedenis blijkt dus dat het onderzoek van dergelijke problemen in eerste instantie moet worden gemeld aan het bevoegde inrichtend bestuur. In dit geval is dit het Gemeenschapsonderwijs dat ter zake de juiste initiatieven heeft genomen. Er is sprake van een zieke medewerker, maar die werd wel degelijk vervangen.

Verder heb ik geen weet van ontoelaatbare toestanden in andere opvangcentra. Mocht ik daar weet van krijgen, dan zal ik uiteraard onmiddellijk met de bevoegde inrichtende macht onderzoeken wat moet worden gedaan. Het is evenwel niet juist dat daarvoor de onderwijsinspectie moet worden ingeschakeld. Zij heeft immers geen controlebevoegdheid ten aanzien van deze centra.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw kort maar krachtig en duidelijk antwoord, waaruit blijkt dat aan het probleem wordt gewerkt en dat er eerstdaags een verslag

komt bij de betrokken diensten. Dat stelt me gerust.

Ik dacht dat zo'n probleem eventueel door de mazen van het net zou kunnen glippen, maar dat blijkt niet het geval te zijn. Daarom ben ik tevreden met uw antwoord.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de dienstverlening door de Vlaamse overheid wat onderwijs betreft, naar aanleiding van het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst van 30 april 2003 (Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 41)

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de dienstverlening door de Vlaamse overheid wat onderwijs betreft, naar aanleiding van het jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst van 30 april 2003 (Parl. St. VI. Parl. 2002-2003, nr. 41).

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ga slechts op een drietal aanbevelingen wat dieper in. De andere werden eerder al behandeld. Zo is bijvoorbeeld al herhaaldelijk aandacht voor de schoolkalender gevraagd. Er is zelfs een motie door de meerderheid en de oppositie over ingediend. Ik moet daar verder geen aandacht meer aan besteden.

De aanbeveling betreffende de jokerbeurs verdient echter wel bijzondere aandacht. De vaststelling dat daar gebruik van wordt gemaakt, betekent dat de beurs aan een reële behoefte beantwoordt. Zij biedt de mogelijkheid om aanvullende studies te doen. Men botst daar echter op een nieuwe barrière, namelijk de hogere inschrijvingsgelden.

Mevrouw de minister, in welke mate zult u daar iets aan veranderen en bijvoorbeeld via een beurstarief hieraan tegemoet komen ? Zult u het beurstarief vooral voor de eerste hogere opleiding en niet voor aanvullende studies gebruiken ?

Wat de vereenvoudiging van de aanvraag voor studietoelage betreft, zijn er zeker inspanningen gele-

Martens

verd. Het feit dat een gezin een globale aanvraag kan indienen, is een goede zaak, maar op het vlak van de elektronische gegevensuitwisseling en de administratieve lasten kan nog een en ander worden bijgeschaafd.

Bestaat er geen mogelijkheid om tot een automatische toekenning te komen? Zo zouden de zaken nog vlotter kunnen verlopen. Verder is er nog het probleem van de archivering. Nieuwe regels brengen echter gevaar mee voor betutteling, maar de elektronische mogelijkheden bieden tevens de mogelijkheid om met een zelfde inspanning de gegevens van een persoon een jaar later op te roepen.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, ik stel de heer Martens de vraag waar hij precies met de jokerbeurs naartoe wil. Het doel van de jokerbeurs bestond erin jongeren met een bepaalde sociale achtergrond te helpen die vervroegd uit het hoger onderwijs stappen omwille van financiële redenen. De jokerbeurs werkt inderdaad zeer goed.

Het ACW pleit er zelfs voor om het systeem van de jokerbeurs uit te breiden. Het is een uitdaging voor de toekomstige studiefinanciering. Als jongeren bijvoorbeeld een bachelor hebben gevolgd, zouden zij ook in aanmerking kunnen komen om een mastergraad te halen. De jokerbeurs is echter nooit bedoeld om een voortgezette opleiding mee te financieren. Het gaat hier om een vrij fundamentele vraag.

Zal de Vlaamse overheid een voortgezette opleiding financieren? Zal ze master na master financieren? Wordt de student gefinancierd om een voortgezette opleiding te volgen? Het is een vrij fundamenteel debat. Gelet op de schaarste aan middelen, zijn er andere doelgroepen, zoals de allochtone jongeren, die volgens sommigen eerst aan bod moeten komen en nood hebben aan bijkomende middelen. Voor hen zou men een systeem van jokerbeurs kunnen uitwerken. De instroom naar het hoger onderwijs verloopt daar nog minder vlot dan bij de sociaal-economisch zwakkeren, die nu wel via een beurssysteem worden bereikt.

Men zou voor de voortgezette opleiding met een studielening kunnen werken, en niet met een beurssysteem. Het kan toch de bedoeling van de

heer Martens niet zijn om de beurzen op die manier uit te breiden?

De heer Luc Martens : Het is goed om het probleem open te trekken. Er kan niet worden ontkend dat van zodra men de toegang tot het hoger onderwijs verder opentrekt, er zeer snel weer een nieuw soort discriminatie ontstaat. Een aantal jongeren studeert aan het Europa-college of gaan naar Bologna. Zij krijgen de kans om twee of drie diploma's te halen. Veel jongeren kunnen dat niet. We moeten dat onder ogen durven zien.

Ik wil hier het debat niet voeren, maar stel alleen maar de vraag naar aanleiding van de opmerkingen van de ombudsman. Ik vind het niet evident te stellen dat er een beperking moet zijn. Dit veroorzaakt nieuwe discriminaties. Als we kijken welke achtergrond studenten hebben die in het buitenland studeren, dan zijn er echte scheeftrekkingen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het Vlaams Parlement heeft in januari een voorstel van resolutie goedgekeurd dat stelt dat studiebeurzen automatisch moeten worden toegekend. De ombudsman schrijft nu dat een automatische toekenning van de toelage moet worden onderzocht. Wat is de stand van zaken omtrent het voorstel van resolutie?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, naar aanleiding van uw vraag inzake de verdere uitwerking van de jokerbeurs en de invoering van een verlaagd inschrijvingsgeld voor voortgezette opleidingen, wens ik kort de huidige stand van zaken toe te lichten.

Ingevolge de invoering van het structuurdecreet zal het hogeronderwijslandschap ingrijpend wijzigen. Het studietoelagesstelsel kan dan ook niet achterblijven. Momenteel wordt een nieuw decreet betreffende de studiefinanciering voorbereid dat zou moeten ingaan in het academiejaar 2004-2005. In het decreet van 16 februari 2001 worden bijvoorbeeld meerdere opleidingen gefinancierd als de student de hiërarchie in studieniveaus volgt. Dit betekent concreet dat hij achtereenvolgens een opleiding van de eerste cyclus, de tweede cyclus en een universitaire opleiding met een studiebeurs kan volgen. Het nieuwe decreet moet hier de bachelor-masterstructuur introduceren. Het aantal studieniveaus en de hiërarchie in die studieniveaus

Vanderpoorten

zoals die in de huidige wetgeving studietoelagen is ingeschreven, moet dus worden herbekeken.

Daarnaast zou onder impuls van de flexibilisering van het hoger onderwijs, het concept studiefinancieringskrediet worden ingevoerd. Dit is een krediet dat wordt toegekend aan elke student die aan de voorwaarden inzake studiefinanciering voldoet en levenslang opneembaar zou worden. Voor elke beursgerechtigde student zou het studiefinancieringskrediet kunnen bestaan uit een bachelor- en mastergedeelte, een jokerkrediet en een aantal bijkomende kredieten. Deze bijkomende kredieten zouden kunnen worden toegekend voor het volgen van een schakel-, een voorbereidingsprogramma en een lerarenopleiding als vervolgopleiding. Uit deze ruwe schets blijkt dat we voor een grondige herschikking van het studiefinancieringsstelsel staan, maar vooral dat het principe van de jokerbeurs in die herschikking behouden blijft.

De problematiek van het inschrijvingsgeld voor de voortgezette opleidingen is momenteel nog niet aan de orde. Dit wordt pas opgenomen in de voorbereiding van een nieuw decreet inzake financiering.

In antwoord op uw vraag inzake de doorgedreven elektronische verwerking van een aanvraag voor studietoelage, wens ik eerst te onderstrepen dat de problemen die zich in 2001-2002 hebben voorgedaan, tijdens dit academiejaar werden opgelost. Hoewel het aantal dossiers even hoog was, werden de dossiers voor studietoelagen voor hoger onderwijs allemaal een eerste keer behandeld voor 10 december 2002. In het voorgaande academiejaar was dit pas in maart. Dit kwam door het feit dat de afdeling Studietoelagen een aantal extra personeelsleden kon inzetten en door verbeteringen aan de verwerking van de dossiers.

Een eerste verbetering betrof een groter hergebruik van beschikbare gegevens van de kandidaten die in het verleden reeds een aanvraag indienden. Deze kandidaten krijgen hun volgend aanvraagformulier automatisch toegezonden op het thuisadres. Op deze formulieren worden meerdere gegevens die geverifieerd zijn en eigenlijk niet of weinig aan wijziging onderhevig zijn, al voorgedrukt. In het verleden gebeurde dat enkel met de naam, het adres en het bankrekeningnummer. Vanaf het studiejaar 2002-2003 werd daar bijvoorbeeld de nationaliteit aan toegevoegd waardoor de aanvrager niet meer naar het gemeentehuis moet gaan voor een attest van nationaliteit.

Een tweede verbetering betrof het gebruik van de woningdatabank van het Vlaams Gewest. Voor het bepalen van het vermogen van een aanvrager moet het kadastraal inkomen mee worden verwerkt, ongeacht of het om een huurwoning of eigendom gaat. Het verkrijgen van de informatie is vaak erg moeilijk als het om een huurwoning gaat. Bovendien moet de aanvrager daarvoor telkens naar het gemeentehuis gaan. Vanaf het studiejaar 2002-2003 hebben de dossierbehandelaars van mijn administratie echter toegang tot het bestand van de woningdatabank van het Vlaams Gewest. Hierdoor kunnen ze rechtstreeks informatie opvragen bij de bevoegde instanties, waardoor de burger niet meer noodzakelijk naar het gemeentehuis moet gaan.

Een derde verbetering kwam er door pro-actief gegevens in te zamelen van studenten die hun studiebeursaanvraag zouden kunnen hernieuwen. Voordien rees het probleem dat de dossiers waarvan het inkomen beneden de grens van het belastbaar minimum lag, pas erg laat in het studiejaar konden worden afgewerkt. Een inkomen beneden de grens van het belastbaar minimum betekent immers dat er geen aanslagbiljet inzake inkomstenbelastingen kan worden verkregen. De afwerking van deze dossiers op basis van inkomstenattesten kan dan ook pas gebeuren nadat werd geverifieerd of het inkomen van de betrokkene al dan niet belastbaar is. Deze attesten lieten vaak erg lang op zich wachten zodat het verwerken ervan pas kon nadat alle in orde bevonden dossiers waren afgewerkt. Dit bracht met zich mee dat beursaanvragen van personen met de laagste inkomens – personen voor wie die studiebeurs dus het meest nodig was – vaak het laatst konden worden afgewerkt.

Vanaf 2002-2003 worden de gegevens inzake belastbaarheid van studenten die hun studiebeursaanvraag zouden kunnen hernieuwen, pro-actief opgevraagd. Hierdoor worden de dossiers van de niet-belastbaren nu onmiddellijk afgehandeld als de vereiste inkomstenattesten zijn bijgevoegd. Op het aanvraagformulier wordt de aanvrager er trouwens duidelijk op gewezen dat indien de persoon die in het onderhoud van de leerling of student voorziet geen aanslagbiljet heeft, de nodige attesten van de instellingen die het gezinsinkomen hebben uitbetaald, aan het aanvraagformulier moeten worden toegevoegd. Deze werkwijze heeft tot gevolg dat een groot deel van de dossiers van personen waarvan het inkomen beneden het belastbaar minimum ligt, reeds afgewerkt kunnen worden voor 31 december van het betrokken studiejaar.

Een vierde verbetering kwam er door voor het secundair onderwijs vanaf het schooljaar 2002-2003

Vanderpoorten

het gezinsdossier in te voeren. De aanvrager moet vanaf nu slechts één keer voor alle scholieren in het gezin de gezins- en financiële gegevens en de bijbehorende documenten overmaken. Daarenboven is het klassement opgebouwd op basis van de gezinsgegevens, waardoor kinderen van eenzelfde gezin door dezelfde dossierbehandelaar op eenzelfde tijdstip worden behandeld. Hierdoor moet bijkomende informatie ook slechts éénmaal bij de ouders worden opgevraagd.

Het resultaat van al deze initiatieven is dat het aantal dossiers dat bij de eerste controle kon worden afgehandeld in het hoger onderwijs met 5 procent is gestegen. De invoering van het gezinsdossier in het secundair onderwijs bracht een stijging mee van onmiddellijk afgewerkte dossiers met meer dan 12 procent.

Voor het komende academiejaar werden nog een aantal bijkomende initiatieven genomen. Zo zal vanaf 2003-2004 ook voor het hoger onderwijs het gezinsdossier worden ingevoerd. Net als in het secundair onderwijs zullen per gezin de gegevens inzake de gezinstoestand en de financiële gegevens slechts éénmaal moeten worden bezorgd. Op de hernieuwingsformulieren die de kandidaten thuis krijgen, worden natuurlijk opnieuw de persoonsgegevens voorgedrukt, evenals de nationaliteit. Nieuw is echter dat vanaf dit jaar ook de gegevens van het kadastraal inkomen van de huurwoning zullen worden voorgedrukt. Het resultaat hiervan is dat de kandidaat niet meer naar het gemeentehuis moet gaan om de documenten te laten invullen.

Ik wijs erop dat de aanvraagformulieren voor studietoelagen al in 2002-2003 sterk werden vereenvoudigd. Er werden aparte formulieren gemaakt voor het hoger en het secundair onderwijs, aangezien voor beide studieniveaus verschillende gegevens worden opgevraagd. De formulieren werden bovendien aantrekkelijker gemaakt en gemakkelijker in te vullen. Er werd een handige leidraad aan toegevoegd met nuttige tips. Dit project werd overigens door de kenniscel 'wetsmatiging' naar voren geschoven als toonaangevend project inzake administratieve vereenvoudiging.

Wat de doorgedreven elektronische verwerking van de studiebeursaanvragen betreft, loopt op dit ogenblik een e-governmentproject in mijn administratie. In 2002 werd daartoe een consultancy uitgevoerd. Het e-governmentproject heeft een aantal doelstellingen. Ten eerste is er het verminderen van

de administratieve last voor de burger. Het opvragen van gegevens bij de burger zelf moet tot een minimum worden herleid. Het hergebruik van gegevens uit de applicatie en de integratie van externe databestanden zal worden gemaximaliseerd. Verder moet de gebruiksvriendelijkheid van de applicatie worden verhoogd, waardoor de efficiëntie van de afwerking van de dossiers kan worden verbeterd. Een derde doelstelling is het de burger mogelijk maken om on line een aanvraag voor een studietoelage in te dienen en de status van zijn dossier te raadplegen.

De grootste aandacht gaat uit naar de eerste doelstelling, namelijk het verminderen van de administratieve last voor de burger. Op dit ogenblik wordt reeds gebouwd aan de nieuwe applicatie die hergebruik van gegevens vergemakkelijkt. Wat de gegevensuitwisseling betreft, vonden reeds contacten plaats met de diensten die de nodige gegevens kunnen aanreiken, zoals bijvoorbeeld het ministerie van Financiën op federaal niveau, de Kruispuntbank voor sociale zekerheid en de instellingen die onderwijs aanbieden. In de planning is voorzien dat deze applicatie operationeel is op 1 juli 2004.

De kwestie van de automatische toekenning van de studietoelagen steekt regelmatig de kop op. Daarom wil ik er hier uitgebreider op ingaan. Er rezen wat betreft de automatische toekenning van de studietoelagen heel wat problemen die in een nabije toekomst niet altijd gemakkelijk zullen kunnen worden opgelost.

Ik som even de belangrijkste problemen op. Ten eerste is er de wet op de privacy : indien het ministerie van Financiën aan de afdeling Studietoelagen moet meedelen wie eventueel in aanmerking komt voor een toelage, moet daartoe de hele bevolking worden gescreend, zowel ouders als studenten. Tenzij de burger daartoe de toestemming geeft, is dit in strijd met de huidige wetgeving op de privacy.

Naast dit meest fundamentele obstakel, biedt de taalrol waartoe de burger zich bekent voor studietoelagen geen oplossing. Nogal wat ouders die het Frans als voertaal kiezen, sturen hun kinderen naar scholen met het Nederlands als voertaal. De wetgeving bepaalt dan dat de toelage moet worden aangevraagd bij de Vlaamse Gemeenschap. In het omgekeerde geval, waarbij Nederlandstalige kinderen school lopen in een instelling met het Frans als voertaal, moet de aanvraag gebeuren bij de Franse Gemeenschap.

Vanderpoorten

Bovendien gaat deze werkwijze niet op voor de hele bevolking. Sommige studenten die in aanmerking komen voor een toelage, hebben geen enkele vorm van belastbaar inkomen, zoals bijvoorbeeld de volle wezen.

De vigerende voorwaarden voor het verkrijgen van een studiefinanciering vormen ook een probleem. Om het recht op een studietoelage te bepalen, gelden diverse voorwaarden. De belangrijkste voorwaarde is de financiële voorwaarde. Indien het inkomen een bepaalde maximumgrens overschrijdt, komt de aanvrager niet in aanmerking voor een toelage. Als basis om deze grens te bepalen wordt een beroep gedaan op de fiscaliteit. Omdat die echter geen voldoende correct beeld geeft van de draagkracht van een gezin, worden op de fiscaliteit een aantal correcties doorgevoerd. Zo wordt onder meer rekening gehouden met het feit of een van de ouders of kinderen een handicap heeft, of de ouder alleenstaand of overleden is en of er meerdere studenten in het gezin hoger onderwijs volgen.

Ook moet worden nagegaan of de tenlasteneming niet is gebeurd door andere dan de natuurlijke ouders, want in een aantal gevallen moet de toelage dan worden berekend op basis van het inkomen van andere personen dan de natuurlijke ouders. Er wordt ook gekeken of het inkomen is gedaald. In dat geval kan namelijk een beroep worden gedaan op het vermoedelijke inkomen. Het betreft hier telkens aanslagjaren waarvoor nog geen gegevens beschikbaar zijn. Bovendien wordt rekening gehouden met de meest recente gezinstoestand om het aantal personen ten laste te kunnen bepalen. Ook het kadastraal inkomen is een belangrijke voorwaarde om al dan niet toelagegerechtigd te zijn.

Daarnaast zijn er nog twee andere voorwaarden die een probleem opleveren bij een automatische toekenning, namelijk de pedagogische en de nationaliteitsvoorwaarden. Wat de nationaliteitsvoorwaarden betreft, moeten niet-Belgen onder bepaalde voorwaarden gedurende een bepaalde periode in België verblijven. Dit dient expliciet te worden vastgesteld en de attesten hiervan moeten worden afgeleverd door de gemeente. Wat de pedagogische voorwaarden betreft, is bepaald dat niet-leerplichtige studiebeursaanvragers een studievoortgang moeten kennen. Indien de scholier of student niet geslaagd is, komt hij, met uitzondering van de eenmalige jokerbeurs in het hoger onderwijs, niet meer in aanmerking voor een toelage.

In het hoger onderwijs moeten eigenlijk een hele reeks van bijkomende pedagogische criteria worden nagegaan : het al dan niet reeds hebben gebruikt van de jokerbeurs, het studieniveau en de erkenning van de instelling. Wat het buitenland betreft, moet worden nagegaan of de studie al dan niet in Vlaanderen kan worden gevolgd.

Bovendien wordt de hoogte van het toelagebedrag bepaald door het feit of een leerling of student op internaat of op kot verblijft.

Uit al deze voorgaande elementen blijkt dat het automatisch toekennen van een studietoelage in de nabije toekomst niet gemakkelijk kan worden gerealiseerd. Zoals ik daarnet reeds zei, is het zeker mijn bekommernis om enerzijds alle rechthebbenden te bereiken en om anderzijds de toelage zo snel mogelijk, met zo min mogelijke administratieve belasting, aan de rechthebbende te bezorgen. Er zijn hier, zoals uit mijn antwoord blijkt, reeds een hele reeks belangrijke verbeteringen gebeurd en waardevolle initiatieven genomen. In de toekomst komt daarbij ook nog het op elkaar afstemmen van de studiefinancieringsystemen van het secundair en het hoger onderwijs.

Ten slotte is er nog aanbeveling 27 van de Vlaamse Ombudsdienst. Net als de Vlaamse Ombudsman vind ik het eerst en vooral belangrijk dat scholen duidelijkheid hebben over het minimum dat ze wettelijk moeten archiveren. De omzendbrief 'Bewaartermijn van leerlinggebonden documenten' van 15 april 2003 biedt scholen mijns inziens een duidelijk overzicht. De omzendbrief bevat een bundeling van bestaande en nieuwe richtlijnen inzake de termijn waarbinnen scholen voor gewoon voltijds secundair onderwijs documenten moeten bewaren die verband houden met de leerlingenproblematiek. Ik geef twee voorbeelden van wat moet worden gearchiveerd. Ten eerste zijn er de notulen, die de synthese bevatten van de elementen die tot de beslissingen van de delibererende klassenraad hebben geleid, waaronder eventueel het resultaat van de stemming. Die notulen moeten gedurende dertig jaar worden bewaard. Ook het proces-verbaal met de lijst van geslaagde en niet-geslaagde leerlingen moet gedurende dertig jaar worden bewaard. Voor een volledig overzicht verwijs ik naar de omzendbrief.

De bewaartermijnen strekken er enerzijds toe de gebruikelijke inspectie- en verificatiewerkzaamheden door de onderwijsoverheid mogelijk te maken. Anderzijds kan, ook op langere termijn, steeds op de onderwijsverstrekker worden teruggevallen voor de eindbeslissingen die delibererende klassen-

Vanderpoorten

raden hebben genomen en de uitgereikte studiebewijzen die daaraan werden gekoppeld.

Het lijkt me niet de taak van een overheid om te bepalen hoe scholen deze archivering moeten organiseren. Bij overnames en fusies is het de taak van de onderwijsverstrekkers zelf om ervoor te zorgen dat dit samengesteld archief niet verloren gaat. Mochten leerlingen een afschrift van een diploma nodig hebben en bijvoorbeeld als gevolg van een fusie niet weten in welke school hun vroegere school is opgegaan, kunnen ze hiervoor uiteraard steeds met hun vraag terecht bij het departement Onderwijs.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik wil de minister bedanken voor haar uitgebreide antwoord. Ik merk dat er aan die aanbevelingen wordt gewerkt. De discussie over de financiering zullen we in een breder kader moeten bekijken, maar ze blijft toch wel heel belangrijk.

De heer Van Baelen heeft reeds een voorzet gedaan om een en ander open te trekken. Ik hecht daar toch wel wat betekenis aan. Ik wil niet vooruitlopen op de discussie, maar zomaar zeggen dat het gaat om een basisdiploma, is volgens mij een minimalistische opstelling. De discussie hierover zullen we alleszins nog wel voeren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de positie van het hoger onderwijs voor sociale promotie binnen het hogescholenlandschap

Vraag om uitleg van de heer Dirk Holemans tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de integratie van het Hoger Onderwijs van het Korte Type-Sociale Promotie (HOKT-SP) in de Vlaamse Hoger Onderwijsruimte

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de positie van het hoger onderwijs

voor sociale promotie binnen het hogescholenlandschap en van de heer Holemans tot minister Vanderpoorten, over de integratie van het Hoger Onderwijs van het Korte Type-Sociale Promotie (HOKT-SP) in de Vlaamse Hoger Onderwijsruimte.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, u zult zich wel herinneren dat het totstandkomen van het structuurdecreet behoorlijk wat commotie opriep bij het onderwijs voor sociale promotie op het niveau van het hoger onderwijs. Uiteindelijk hebben we daarbij een compromis gevonden en een traject uitgetekend dat een zeker perspectief biedt. We blijven daar ook voor 100 percent achter staan. Uit niets valt op te maken dat bij de minister niet de wil zou bestaan om dit traject nog tijdens deze legislatuur een concrete aanzet te geven.

In de marge van de hele discussie over dat traject werd echter op een bepaald ogenblik verwezen naar een rapport, en werd een audit uitgevoerd door de inspectie. Die hogescholen reageerden wat verbaasd. Ze hadden net die audit gehad, en dan kwam de overheid aandraven met een visitatie. Van die audit kenden ze trouwens het resultaat niet, in het beste geval hebben ze weet van hun eigen deeltje, maar het geheel kennen ze eigenlijk niet.

Daarom wil ik bij deze even peilen naar die audit, mevrouw de minister. Wat moet ik me daarbij voorstellen? Hoe en door wie werd die audit voorbereid? Hoe werd die op het terrein uiteindelijk uitgevoerd? Ik neem aan dat die audit ook aanleiding heeft gegeven tot een aantal aanbevelingen. Aan de vaststellingen die uit die audit naar voren zijn gekomen, zijn normaal gezien toch ook conclusies verbonden die dan een basis moeten bieden voor een globale en geïntegreerde aanpak.

We weten allemaal uit ervaring dat dat landschap zeer heterogeen is. Zowel inhoud en vorm als ambitie van de instellingen verschillen sterk, en het zou dus geen goede oplossing zijn om zomaar een lineaire maatregel te nemen, waarbij iedereen opnieuw in dezelfde mal wordt geduwd. Toch moeten alle instellingen op een bepaald ogenblik een nieuwe plaats kunnen krijgen, zowel de instellingen die op het niveau van het secundair onderwijs werken als de instellingen die op het niveau van het hoger onderwijs werken.

Er zijn ook de GPB-opleidingen. Voor die opleidingen heeft de problematiek een specifiek karakter.

Martens

ter en blijft hij zeker niet beperkt tot de lerarenopleiding.

Ik heb het document in kwestie nooit gezien, maar de inspectie zou geoordeeld hebben dat sommige instellingen klaar zijn om zich echt aan het structuurdecreet aan te passen en het niveau van het hoger onderwijs volledig te halen, terwijl andere daar nog niet aan toe zijn. Welk oordeel werd geveld? Welke criteria werden daarvoor gehanteerd? Hoe ziet u het hogescholenlandschap verder evolueren?

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, er is een structuurdecreet, en dat betekent concreet dat er voor de hogescholen en de universiteiten een project is, maar niet voor het HOKT-SP, omdat er heel wat verschillende spelers bij betrokken zijn.

Er is in het verleden wel afgesproken dat er een duidelijk traject zou worden voorgesteld voor al deze spelers en dat er snel werk zou worden gemaakt van een visitatiecommissie voor de instellingen die dat zouden wensen. Op die manier zouden opleidingen die voldoen aan de eisen van de accreditatie, ook in de BA/MA-structuur kunnen worden opgenomen. Dat is belangrijk, want nu vragen veel mensen zich af wat de waarde zal zijn van de opleiding die ze volgen. Ze vragen zich af welk diploma ze zullen krijgen. We mogen die mensen zeker niet in het ongewisse laten.

Mevrouw de minister, wat is de stand van zaken in verband met het uittekenen van het traject? Welke timing wordt er op de visitatiecommissies geplakt?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, collega's, we hebben afgesproken dat we nog tijdens deze legislatuur een manier zouden zoeken om zekerheid te bieden aan de mensen die het HOKT-SP volgen. De aangekondigde maatregelen moeten er zeker komen. Ik vraag me dus ook af wat de stand van zaken is.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, in het regeerakkoord werd ingeschreven dat het hoger onderwijs van het

HOKT-SP een plaats krijgt in het hogeschoolonderwijs. Dit is, in tegenstelling tot wat soms werd verwacht, een werk van lange adem en vergt gezien de gevoeligheden in de sector een pragmatische aanpak.

Ik heb hier tijdens het antwoord op een vraag van de heer Martens van 18 april 2001 gesteld dat de uitvoering van het regeerakkoord met betrekking tot het HOKT-SP door de uitvoering van de Bolognaverklaring in een ander daglicht komt te staan. Ik verbond me er wel toe om dit dossier opnieuw ter sprake te brengen na de uitwerking van een decretale onderbouw voor de implementatie van de Bolognaverklaring. Dat is ondertussen gebeurd via het decreet van 4 april 2003 over de herstructurering van het hoger onderwijs.

Voorafgaand aan dit decreet sloten de meerderheid en de CD&V-fractie een protocol af waarin voor het HOSP wordt geopteerd voor een inpassing in de structuur van het hoger onderwijs. Het gaat om een gefaseerde inpassing die overeenstemt met de indeling die werd afgeleid uit een doorlichting van de opleidingen door de inspectie van het volwassenenonderwijs.

Het gaat om een indeling in vier groepen. Ten eerste zijn er de HOSP-opleidingen die men kan catalogeren als een voortgezette hogeschoolopleiding. Ten tweede zijn er de opleidingen die leiden tot het getuigschrift van pedagogische bekwaamheid, ook wel de GPB-opleidingen genoemd. De HOSP-opleidingen die qua niveau ongeveer overeenstemmen met het hoger onderwijs, vormen de derde groep. De vierde groep bestaat uit de HOSP-opleidingen die niet van het niveau van het hoger onderwijs zijn.

Voor de HOSP-opleidingen die kunnen worden gecatalogeerd als voortgezette opleidingen, zal in het eerste aanvullingsdecreet de integratie in de hogescholen en de daaraan verbonden plaats in de BA/MA-structuur worden geregeld. Het eerste aanvullingsdecreet wordt nog verwacht voor het zomerreces van 2003. De GPB-opleidingen verkrijgen in de context van het decreet over de lerarenopleidingen hun plaats binnen het hogeschoolonderwijs.

Voor de derde groep van opleidingen moet een oplossing worden gezocht in de context van de flexibilisering van het hoger onderwijs en het valideren van elders verworven competenties. Het gaat om de grootste groep van opleidingen en daarvoor volg ik een dubbel spoor. Er is afgesproken om voor deze opleidingen een visitatie te organiseren

Vanderpoorten

indien ze daar zelf om vragen. Qua gehanteerde systematiek en methodiek zullen die visitaties grote gelijkenissen vertonen met de visitaties die momenteel reeds gebeuren in de hogescholen en universiteiten.

Op basis van de resultaten van de visitaties zijn er voor de opleidingen drie mogelijkheden. De eerste mogelijkheid is dat de visitatiecommissie een negatief oordeel velt over het niveau en de duur. De opleidingen waarvoor dat gebeurt, zullen buiten de verdere discussie vallen.

De tweede mogelijkheid is dat de visitatiecommissie een positief oordeel velt over het niveau, maar een negatief oordeel velt over de studieduur. Dan zijn er twee mogelijkheden. Als er inspanningen worden geleverd in verband met de studieduur, kunnen de opleidingen waarvoor dat gebeurt, worden opgenomen in regelgeving. Indien er niets wordt gedaan, blijven ook deze opleidingen verder buiten de discussie. Bij het volgen van zo'n opleiding zullen studenten wel nog een aantal studiepunten kunnen verwerven die in de context van de flexibilisering van de studietrajecten en het valideren van elders verworven competenties een soepele doorstroming naar opleidingen binnen het hoger onderwijs mogelijk maken.

De derde mogelijkheid is dat de visitatiecommissie een positief oordeel velt over het niveau en over de duur. De opleidingen waarvoor dat gebeurt, zullen in bijkomende regelgeving worden opgenomen.

Ik werk op dit ogenblik aan een procedure voor de visitatiecommissies van de opleidingen in het HOKT-OSP. Deze procedure zal onder meer basisregels bevatten voor de instellingsoverschrijdende context, voor de samenstelling van de commissie, voor de kwaliteitsvereisten en voor de procedure van de zelfevaluatie. De kwaliteitsvereisten zullen noodzakelijkerwijs die van de bacheloropleidingen zijn.

De beoogde erkenning als bacheloropleiding heeft tot gevolg dat de HOSP-opleidingen moeten voldoen aan de kwaliteitsvereisten die gelden voor een bacheloropleiding in het hoger professioneel onderwijs. Dat impliceert dat de visitatiecommissies de criteria voor generieke kwaliteitswaarborgen hanteren die in het decreet van 4 april 2003 over de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen zijn opgenomen. Aan die criteria moet voldaan zijn om de accreditatie voor bache-

loropleiding in het hoger professioneel onderwijs te kunnen verwerven.

De audit werd voorbereid en gestuurd door een ambtelijke commissie bestaande uit ambtenaren van de administratie Hoger Onderwijs en de administratie Volwassenenonderwijs en uit onderwijsinspecteurs van het volwassenenonderwijs en het hoger onderwijs. Deze stuurgroep werkte een instrumentarium uit en sprak een methodologie af die leidde tot de samenstelling van de visitatieteams, de planning van de visitaties en de indeling van de evaluaties in een aantal vaste categorieën.

Onder leiding van een inspecteur werden 102 afdelingen door visitatieteams bezocht. Deze visitatieteams werden telkens vergezeld van externe deskundigen uit de betrokken beroeps- of academische sectoren. Hoewel voor 76 procent van de onderzochte opleidingen is vastgesteld dat het verstrekte onderwijs zich kwalitatief situeert op het niveau van het hoger onderwijs, mag daar zeker niet uit worden afgeleid dat die opleidingen zonder meer klaar zijn voor integratie. Slechts bij 27 procent stelden de visitatiecommissies immers een volledige vergelijkbaarheid en gelijkwaardigheid met het hoger onderwijs vast.

De meeste opleidingen kunnen als optie of deeltraject van een bestaande basisopleiding worden beschouwd. Ruim 30 procent van de onderzochte opleidingen kunnen weliswaar als voortgezette opleiding worden beschouwd, maar kunnen binnen het huidige hoger onderwijs zelden als volledige opleidingen worden beschouwd. Voor 24 procent van de bezochte opleidingen geldt zeer expliciet een niveau dat kwalitatief lager ligt dan het niveau van het hoger onderwijs.

De GPB-opleidingen zullen worden geregeld binnen het kader van het decreet over de lerarenopleidingen. Er wordt in dit decreet voor geopteerd om de kennis en de kunde van de verschillende aanbieders van lerarenopleidingen samen te brengen zonder dat de keuze van de student om in deze of gene instelling te gaan studeren zal worden beperkt.

Wat betreft de basis waarop de inspectie haar oordeel heeft gestoeld, kan worden verwezen naar zowel het gebruikte instrumentarium als naar de samenstelling van de visitatieteams. De beoordeling werd afhankelijk gemaakt van duidelijke indicatoren zoals de aansluiting van het onderwijs met erkende beroepsprofielen, de kwaliteit van de gehanteerde leermiddelen, het voorgelegde cursusmateriaal, de mate waarin het verstrekte onderwijs

Vanderpoorten

beantwoordt aan de verwachtingen van de betrokken beroepssector en de vergelijkbaarheid met bestaande opleidingen in het hoger onderwijs. De toekomstige positie in het hogescholenlandschap van de opleidingen die niet het niveau hoger onderwijs halen, moet nader bekeken worden. Hier moeten echter nog verschillende andere aspecten van het secundair- en hogeronderwijslandschap mee in rekening worden gebracht.

Mijnheer Holemans, voor het antwoord op uw eerste vraag verwijs ik naar het antwoord op de vragen van de heer Martens. Ik kom tot uw tweede vraag. Het visitatieprotocol voor de HOSP-opleidingen wordt momenteel voorbereid. Ik hoop dit begin volgende week over te maken aan de VLOR en meer in het bijzonder aan de Raad voor Volwassenenonderwijs en de Raad voor Hoger Onderwijs. Het is de bedoeling om voor het einde van het schooljaar de centra voor volwassenenonderwijs van dit protocol op de hoogte te brengen. De centra voor volwassenenonderwijs zullen dan moeten aangeven voor welke opleidingen zij visitaties aanvragen. De timing van de visitaties hangt dan af van het afronden van de zelfevaluatie. Als we aannemen dat de zelfevaluatie afgerond wordt in 2003-2004, dan kan de visitatie in principe plaatsvinden tijdens het academiejaar 2004-2005. Op basis van deze visitaties zal dan kunnen worden voortgewerkt en zullen er conclusies in de decretale regelgeving worden opgenomen.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, het doet me plezier dat u voldoende aandacht blijft besteden aan deze zaak. Het zal erop aankomen een timing te organiseren waardoor we tot een resultaat kunnen komen voor de berokken instellingen. Het gaat over een groep mensen die vaak al een beroepsloopbaan hebben aangevat en zich proberen te heroriënteren, tot een beter niveau te komen of een milieu willen binnentreden waarin ze zich als persoon beter kunnen ontwikkelen.

De vraag blijft of de parlementsleden over deze audit kunnen beschikken. Het zou leerrijk zijn om te zien wat daaruit naar voren treedt.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik meen van wel, maar ik moet eerst nagaan of bepaalde elementen dit niet onmogelijk zouden maken.

De heer Luc Martens : Ik heb zeker niet de bedoeling de privacy te doorbreken. Het is niet aan ons

om een oordeel te vellen, maar het is wel goed om weten wat een dergelijke audit leert. Een en ander zou ons kunnen inspireren bij het uitwerken van de rest van het traject.

Minister Marleen Vanderpoorten : Uiteraard is de audit de basis voor verdere gesprekken. We zullen nagaan of ik u deze audit ter beschikking kan stellen of eventueel welke onderdelen ervan.

De voorzitter : De heer Holemans heeft het woord.

De heer Dirk Holemans : Mevrouw de minister, u hebt gezegd dat we bij het merendeel van die opleidingen moeten gaan naar flexibilisering van de leertrajecten om credits te verwerven. Daardoor kunnen de inspanningen van de mensen zorgen voor een opstap naar een verdere studierichting zoals bijvoorbeeld een bacheloropleiding.

Wat betreft de visitatiecommissies, hebben de instellingen die daarvoor kiezen een heel academiejaar nodig voor de zelfevaluatie. Ik stel me de vraag of ze daar heel die periode voor nodig hebben. Ik kan hier op dit ogenblik zelf geen antwoord op geven, maar dit moet nader bekeken worden. Een afronding in 2005 lijkt me een lange periode om de studenten en de instellingen een sterk perspectief te geven. Uiteraard kan er niets worden geforceerd.

De heer Luc Martens : Wat betreft de timing, deel ik uw mening. Maar ik heb begrepen dat de opleidingen die erkend worden, met terugwerkende kracht zullen kunnen binnentreden in het structuurgegeven, met inbegrip van het bachelorverhaal. Dit maakt dat de timing relatief is.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mevrouw de minister, het is enorm belangrijk dat u de timing op korte termijn aan het veld overmaakt. Ons worden hierover vragen gesteld. In de besprekingen waar u naar hebt verwezen, is nooit gesproken om opleidingen die straks in de BA/MA-structuur terecht kunnen komen, in de structuur van de hogescholenassociaties op te nemen. Er is wel gesproken over een samenwerking.

U hebt dit echter wel tot twee keer toe gezegd, zowel voor de voortgezette opleidingen als voor de opleidingen die straks al dan niet bachelor kunnen worden. Misschien was het een lapsus, dat hoop ik althans. Ik heb niet de indruk dat er in die bespreking – en ik kijk naar de leden van de meerderheid,

Van Baelen

maar ook naar CD&V – ooit over een structuur is gesproken, maar wel over samenwerkingsverbanden met opleidingen aan die hogescholen. Dat is iets heel anders dan inbedden in de structuur.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik heb met betrekking tot de voortgezette opleidingen gesproken over een integratie in de hogescholen. Ik moet dit nakijken, want ik meen dat dit inderdaad niet met zoveel woorden is neergeschreven.

De heer Luc Martens : Het is een zeer gevoelig punt. Een aantal instellingen willen deelnemen aan dat verhaal, maar willen in hun autonomie voluit gerespecteerd worden. Ze worden gezien als een derde poot. Andere kunnen leven met een zekere of een volledige integratie. Ik meen dat dit in het protocol nog niet in alle scherpte is geformuleerd omdat er nog geen antwoord op is gegeven. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Van Baelen*)

Minister Marleen Vanderpoorten : Het is ongeveer hetzelfde verhaal als de GPB-opleidingen. We zullen bekijken hoe het precies moet worden geformuleerd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ICT-infrastructuur van de scholen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de ICT-infrastructuur van de scholen.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, een bevraging van Digikids komt tot de vaststelling dat alle Vlaamse scholen in de verhouding van aantal leerlingen tegenover pc's een score halen van 1 pc per 10 leerlingen. Dat komt niet helemaal overeen met wat ik in andere bronnen lees. Daar spreekt men over 1 pc per 18 leerlingen. Ik heb geen databank om daarover

grondig te kunnen oordelen, maar wellicht is er toch nog een probleem. Er zijn nog verschillen tussen het gemiddelde en de toestand in bepaalde scholen. Sommige scholen zijn vrij goed uitgerust, en andere scholen hebben slechts traag de beweging ingezet en zijn achterop gebleven.

Een ander punt is de kwaliteit van de infrastructuur waarover men beschikt. Er is een enorme evolutie in de hardware en de software. Materiaal van tien jaar geleden is niet meer vergelijkbaar met het huidig materiaal. Materiaal dat vijf jaar oud is heeft bijna een museaal karakter verworven. Ik koester nog altijd mijn eerste Apple alsof het een eerste teddybeer was. Zo'n 30 tot 50 percent van de pc's is vijf jaar of ouder.

Mevrouw de minister, ondertussen hebt u op budgettair vlak een en ander herschikt in een overgang naar volgend schooljaar. Van dan af komt men in een systeem waarbij de middelen in hoofdzaak gaan naar coördinatie en waarbij anderzijds nog in een beperkte enveloppe is voorzien voor werkingsmiddelen om de ICT-infrastructuur te onderhouden en te actualiseren.

De vraag is hoe het in sommige scholen nu verder moet. Zij liepen immers vertraging op omdat eerst andere dringende keuzes werden gemaakt. De werkingsmiddelen staan vaak erg onder druk. Ze gingen ervan uit dat het systeem van prefinanciering zou worden voortgezet.

De minister zegt dat de doelstellingen werden behaald, ook de actualisering van de infrastructuur zou zijn voltooid. Dat is echter niet overal evident. Hoe kunt u ervoor zorgen dat die toch nog gestalte krijgt ?

Het ministerie van Onderwijs van de Franse Gemeenschap stelt een digitale kennisdatabank ter beschikking van leraren en leerlingen. Daarmee wil ze het educatieve gebruik van het ICT stimuleren. 'L'espace du mérite du savoir' bevat woordenboeken, encyclopedieën, kaarten, reproducties van kunstwerken of krantenartikelen. Het bevat enorme mogelijkheden voor lessen en spreekbeurten. De portaalsite is alleen toegankelijk voor scholen van de Franse Gemeenschap. Het is de bedoeling de site uit te breiden naar alle scholen in Europa. Mevrouw de minister, hoe staat de Vlaamse Gemeenschap tegenover dit initiatief ? Ik voeg deze vraag aan mijn oorspronkelijke vraag toe omdat ik het bestaan ervan zopas heb vernomen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, over dit onderwerp is al herhaaldelijk toelichting gegeven bij de evaluatiedata van het PC/KD-project.

Ik baseer me op een wetenschappelijke studie die door de KUL op mijn verzoek is uitgevoerd. De studie is gebaseerd op de rapportering die de scholen tot vorig jaar verplicht moesten indienen naar aanleiding van de middelen die zij in het kader van PC/KD ontvingen. Ongeveer 90 percent van alle basisscholen en secundaire scholen hebben aan het onderzoek deelgenomen.

Uit de data blijkt niet dat 30 à 50 percent van de pc's verouderd zijn. Ik herhaal hier wat ik vroeger al op de vraag van de heer Huybrechts in december 2002 heb geantwoord. In de studie van de KUL werden alle pc's, die voor educatieve doeleinden worden gebruikt, meegeteld. Computers die gebruikt worden voor administratieve doeleinden telden niet mee.

Er is inderdaad een onderscheid gemaakt tussen de verschillende type pc's, namelijk de IBM 286, IBM 386, IBM 486, Pentium I, Pentium II, Pentium III en een categorie andere.

Uit de opsplitsing van de pc's kan worden vastgesteld dat de types IBM 486, Pentium I en Pentium II het grootste deel uitmaken van de pc's waarover een doorsnee basisschool beschikt. 62 percent van alle pc's zijn van het type Pentium. In realiteit ligt het cijfer hoger omdat de categorie andere Apple Mac en laptops bevat.

Voor het secundair onderwijs kan men een stijging van het aantal Pentium III-computers vaststellen in vergelijking met de toestand op 1 september 2000. Wat de verdeling van de verschillende soorten pc's in 2001 betreft, is 77 percent van de pc's van het type Pentium.

Intussen is een geactualiseerde studie bij de KUL besteld. De resultaten worden in juni 2003 vooropgesteld. In het algemeen wordt verwacht dat een nog groter gedeelte van het computerpark van het type Pentium zal zijn. Ik wacht eveneens op een door de administratie uitgevoerde evaluatie van het ICT-beleid om nieuwe initiatieven te nemen.

De heer Martens oppert dat de scholen onaangekondigd worden geconfronteerd met de stopzetting van ICT-infrastructuursubsidies. Ik wil er nogmaals op wijzen dat het project PC/KD van bij aanvang als een tijdelijk project werd gepercipieerd. Wij hebben het project uitgevoerd zoals het oorspron-

kelijk was opgezet en hebben het zelfs naar andere doelgroepen uitgebreid. Intussen zijn de ICT-coördinatoren er nog bijgekomen.

Er is beslist om eerst een evaluatie te maken alvorens verder te gaan. Ik ben er mij van bewust dat de uitdagingen blijven bestaan. Het gaat niet alleen om het materiële, maar ook om het inhoudelijke en pedagogische aspect. In de toekomst zullen zowel het afstandsleren als het levenslang leren zeer belangrijk worden. Dat fenomeen vergt zeker aandacht. Wij moeten echter wel van een evaluatie op het terrein vertrekken alvorens een beleid uit te werken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jo Vermeulen tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over enkele specifieke gevolgen van het gelijke onderwijskansendecreet

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Vermeulen tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over enkele specifieke gevolgen van het gelijke-onderwijskansendecreet.

De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn vraag heeft te maken met de onbedoelde effecten van sommige beleidslijnen. De enveloppefinanciering heeft bijvoorbeeld gevolgen gehad voor de musicalafdeling, het inburgeringsdecreet voor de opleiding NT 2. Vandaag gaat het over de gelijke onderwijskansen. Tijdens de hoorzittingen en bespreking van het gelijkekansendecreet bleek dat er een vermindering van middelen kan optreden.

Hier gaat het om een welbepaalde school. De school is in Borgerhout gelegen op de intussen vermaarde Turnhoutsebaan en wordt geconfronteerd met heel wat uitdagingen van de multiculturele samenleving. 90 percent van de leerlingen zijn van vreemde origine. Daarvoor zijn extra aandacht en ondersteuning nodig. Er worden zowel door leerkrachten als directie zeer veel prestaties geleverd. Het gelijkekansendecreet komt in grote mate ook tegemoet aan de extra noden.

Vermeulen

Nochtans zal de school na de nieuwe reglementering één fulltime leerkracht minder ter beschikking hebben. Het is niet onbelangrijk om te wijzen op de ligging van de school. De Turnhoutsebaan is meestal een doordeweekse winkelstraat. Soms gebeuren er mooie dingen, zoals de heropening onlangs, dankzij veel vrijwilligerswerk, van cinema Roma. Soms gebeuren er ook spannende dingen zoals de rellen.

De gebeurtenissen in de wijk vertalen zich onmiddellijk in de sfeer op school. Dat vergt dikwijls extra inzet, en de school stelt ook dikwijls infrastructuur ter beschikking van de ouders en van de bewegingen die actief zijn. Iedere werkkracht is daarom van groot belang. Ook contacten met ouders van allochtone kinderen vergen heel wat extra inzet.

Mevrouw de minister, erkent u dat de genoemde school, wellicht onbedoeld, niet beter is geworden van het nieuwe gelijkheidsdecreet? Erkent u dat de school extra steun kan gebruiken? Bent u bereid deze extra steun te leveren?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, tot vorig schooljaar waren de projecten onderwijsvoorrang en bijzondere noden in het secundair onderwijs van kracht. Bij het project onderwijsvoorrang dat sinds 1999-2000 liep, kregen 95 scholen, die over voldoende doelgroep-leerlingen beschikten, extra uren-leraar voor hun eerste en tweede graad.

De definitie voor doelgroep-leerling is de volgende. De grootmoeder langs moederszijde heeft de Belgische of Nederlandse nationaliteit niet en de moeder heeft niet langer dan tot 18 jaar school gelopen.

Bij het project bijzondere noden, dat sinds 2000-2001 liep, kregen 70 scholen in een SIF+-gemeente of een gemeente met een non-discriminatieakkoord 1 ofwel 2 extra ambten. Zij moesten wel op zijn minst 70 leerlingen in tweede en derde graad van het BSO met een zware schoolse achterstand hebben en bovendien veel neveninstroom met B- of C-attest in het BSO vertonen. Concreet betekent dit dat het instituut Maris Stella-Sint-Agnes vanaf 1999-2000 tot vorig schooljaar kon beschikken over 108 uren-leraar onderwijsvoorrang in de eerste en tweede graad. Daarenboven kwam het

sinds 2000-2001 in aanmerking voor één fulltime leraar voor bijzondere noden. In totaal kreeg de school dus 130 uren-leraar.

Met het geïntegreerd ondersteuningsaanbod van gelijke onderwijskansen zijn de indicatoren gewijzigd. In de eerste graad moet een school minstens 10 procent leerlingen hebben die scoren op de gelijkheidsindicatoren. Deze indicatoren zijn : het gezin leeft van een vervangingsinkomen, de leerling wordt tijdelijk of permanent buiten het eigen gezinsverband opgenomen, de ouders behoren tot de trekkende bevolking, de moeder is niet in het bezit van een diploma van het secundair onderwijs, een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs of van een daarmee gelijkwaardig studiebewijs of de thuistaal is niet het Nederlands.

In de tweede en derde graad moet de school 25 procent leerlingen hebben die scoren op de gelijkheidsindicatoren. Deze indicatoren zijn : de leerling heeft een schoolse achterstand van ten minste twee jaar, de leerling is neveninstromer met een B- of C-attest in het BSO of TSO of de leerling volgde vorig schooljaar onthaalonderwijs, wat een nieuwe indicator is in vergelijking met bijzondere noden.

Scholen die in het vroegere project bijzondere noden extra ambten kregen of in het kader van het onderwijsvoorrangbeleid in aanmerking kwamen voor extra uren-leraar, maar die door het nieuwe beleid inzake gelijke onderwijskansen dreigen te verliezen, kunnen rekenen op een overgangsmaatregel waardoor dit verlies wordt beperkt voor het schooljaar 2002-2003. Door het geïntegreerd ondersteuningsaanbod beschikken een 430-tal scholen de volgende jaren over extra uren-leraar.

De overgang naar gelijke kansen brengt met zich mee dat Maris Stella-Sint-Agnes in de eerste graad recht heeft op 92 uren-leraar en in de tweede en derde graad op 16 uren-leraar. Om de daling in tweede en derde graad wat te verzachten, heeft de school voor dit schooljaar een overgangsmaatregel gekregen waardoor ze nu nog over 32 uren-leraar beschikt. In totaal krijgt de school met gelijke onderwijskansen voor 2002-2003 124 uren-leraar en zal ze voor 2003-2004 en 2004-2005 kunnen beschikken over 108 uren-leraar. De school verliest inderdaad voor het schooljaar 2003-2004 22 uur in vergelijking met de voorgaande projecten.

Ik erken dat deze school met een zeer specifieke problematiek wordt geconfronteerd en daardoor de nodige ondersteuning verdient. De school behoort echter tot de scholengemeenschap Antwer-

Vanderpoorten

pen-Oost die vroeger over 153 uren-leraar voor OVB en bijzondere noden kon beschikken. Voor het schooljaar 2002-2003 kan ze over 211 extra uren-leraar voor gelijke onderwijskansen beschikken en voor 2003-2004 en 2004-2005 over 212 extra uren-leraar. Dat is een stijging van 59 uren-leraar. De mogelijkheid bestaat dat de GOK-uren binnen de scholengemeenschap worden herverdeeld. Mijns inziens ligt binnen de scholengemeenschap een oplossing voor het Instituut Maris Stella-Sint-Agnes.

Indien de scholengemeenschap daartoe bereid is, kunnen de extra uren-leraar voor gelijke onderwijskansen worden herverdeeld en kunnen de andere scholen in de scholengemeenschap enkele van de toegekende uren overdragen. Daardoor hoeft de daling voor Maris Stella-Sint-Agnes niet zo bruusk te zijn.

De voorzitter : De heer Vermeulen heeft het woord.

De heer Jo Vermeulen : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik zal die boodschap aan de school overmaken.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Niki De Gryze tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatieproblematiek op school naar aanleiding van de verkiezingen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Gryze tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatieproblematiek op school naar aanleiding van de verkiezingen.

Mevrouw De Gryze heeft het woord.

Mevrouw Niki De Gryze : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, via de pers vernam ik het schrijnende geval van een kleuterleidster van de vrije basisschool in Laarne die haar laatste schoolfeest naar aanleiding van de opendeurdag niet kon meemaken omdat die op 18 mei jongstleden viel. Ze werd namelijk opgevorderd om te tellen. Bijna bij elke verkiezing werd ze opgeroepen om te zete-

len in het stem- of telbureau, en telkens voldeed ze aan haar plicht. Deze keer echter vroeg ze om niet te moeten komen, maar dit werd niet aanvaard als geldig excuus in het kanton Wetteren-Zele. In Gent, Mechelen en Lokeren wordt dergelijke reden echter wel aanvaard.

De kieswet stelt duidelijk dat bijzitters kunnen worden vrijgesteld omwille van beroepsactiviteiten, weliswaar gestaafd door een attest van de werkgever. Deelname aan een open dag en schoolfeest is zeker een beroepsactiviteit voor werknemers van een onderwijsinstelling, gelet op de decretaal vastgelegde functiebeschrijving van een leerkracht. Een schoolfeest maakt met andere woorden voor een leerkracht integraal deel uit van de onderwijsopdracht.

Aangezien leerkrachten dikwijls voor de verkiezingen worden opgevorderd, lijkt het ons sowieso logisch dat er een uitzondering wordt gemaakt voor leerkrachten die precies op die datum hun open dag en schoolfeest houden. Uiteindelijk is een schoolfeest, en in dit geval het laatste schoolfeest, een kroon op het werk van het jaar en de loopbaan.

Mevrouw de minister, wat vindt u van deze situatie ? Kunt u in samenspraak met de federale minister van Binnenlandse Zaken een regeling uitwerken om dergelijke situaties bij de volgende verkiezingen te voorkomen ?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mevrouw De Gryze, zoals u zelf aangeeft, behoort het oplossen van deze situatie niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming.

Dat om dezelfde reden de ene burger wel een vrijstelling krijgt om te zetelen in een stem- of telbureau en de andere niet, lijkt me niet logisch. Een en ander behoort echter tot de uitsluitende bevoegdheid van de voorzitters van de kiesbureaus en van de federale minister van Binnenlandse Zaken. Er is enerzijds de grondwettelijke en daaruit voortvloeiende burgerplicht met betrekking tot de verkiezingen, en anderzijds het feit dat leerkrachten op school nodig zijn als er een schoolfeest of open dag wordt georganiseerd. Ik zal een schrijven richten aan de federale minister van Binnenlandse Zaken om dit probleem voor te leggen.

Mevrouw Niki De Gryze : Mevrouw de minister, ik dank u voor het antwoord. Kan deze persoon wor-

De Gryze

den vervolgd ? Ze heeft drie dagen voor de verkiezingen politieel een aangetekend schrijven gekregen van de voorzitter van het telbureau waarbij haar duidelijk werd gemaakt dat ze moest zetelen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Dat behoort uiteraard niet tot mijn bevoegdheid.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.35 uur.*
